

การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12*

อิลยาส หมากปาน**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 และ (2) เปรียบเทียบการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ตามสถานภาพ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้างานแผนงาน จำนวน 108 คน จากโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 36 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจการจำแนกอยู่ระหว่าง .38-.72 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบที และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า (1) การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.92$, $S.D.=0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 6 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านประเมินความเป็นจริงตามสภาพปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ด้านการติดตามและปรับปรุงแผนในการดำเนินงาน และด้านการประเมินผล และ (2) เปรียบเทียบการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงานแล้ว โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: แผนพัฒนาสถานศึกษา คุณภาพการศึกษา

* ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

** นักศึกษาปริญญาโท

The Operation of School Development Plan Focuses on Educational Quality of Small-sized Schools in Nakhon Si Thammarat Province, under the Office of Secondary Educational Service Area 12*

Ilyas Makpan**

Abstract

The purposes of this research were to (1) study and (2) compare the Operation of School Development Plan Focuses on Educational Quality of Small-sized School in Nakhon Si Thammarat Province under the office of the Secondary Educational Service Area 12.

The 108 samplings from 36 small-sized schools comprised the school directors, the heads of academic division and the heads of planning division. The sample classified by Krejcie and Morgan Method and stratified by random sampling. The questionnaires stratified by rating scales. The discrimination values were between .38 to .72 and the reliability was 0.98. The statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t - test, one-way analysis of variance, and Scheffe test.

The research results were found as follows; (1) the overall results of school development plan on educational quality were at high level ($\bar{x}=3.92$, S.D.=0.46). When considering in each aspect found that all aspects are at high level. Consequently the moderate levels are creating a vision, assess to the actual status and future trends, planning and practice, operation of school development, planning and monitoring and improvement's plan for the operation and evaluation. And (2) the comparison results were classified according to the status, educational level and experience. In overall, the opinions had no different.

Key words: Educational Development Plan; Educational Quality

* Part of Thesis for the Master Degree of Education Program in Educational Administration, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.

** Graduate Student.

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ให้เป็นมนุษย์สมบูรณ์ ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและร่วมพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายเพื่อการศึกษาโดยตรงมีการปฏิรูปการศึกษา จัดการสื่อเทคโนโลยี พัฒนาคูครู ศึกษาครูงานต่างประเทศ มีระบบสร้างขวัญกำลังใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยการกำหนดวิทยฐานะ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (องค์การมหาชน) สอบโอเน็ต (O-NET) และการทดสอบระดับชาติ (NT) ผลออกมาคุณภาพเด็กต่ำ ปัญหาเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ปัญหาคุณภาพชีวิตที่ขัดกับวัฒนธรรมไทยของเด็กและเยาวชน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาให้มีความพร้อมและนำไปสู่ภาคปฏิบัติจริงได้ ต้องคำนึงถึงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระบบการจัดการศึกษาของชาติ หลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเปรียบเสมือนคัมภีร์ที่จะถูกถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน ด้านอุปกรณ์การเรียนรู้ สื่อที่ได้ไม่ตรงกับความต้องการ เด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ไม่มีสื่อใดที่ตีไปกว่าครูผู้สอน ด้านรูปแบบวิธีการ การมีส่วนร่วมด้านครูและผู้บริหารสถานศึกษา มีไม่มากนักที่สนใจงานวิชาการ ส่วนใหญ่มุ่งเน้นพัฒนาด้านกายภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ว่า ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน และรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2549) ได้กล่าวถึงการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

ไว้ดังนี้คือ ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมหลักฐาน ข้อมูล และผลการประเมินผลสัมฤทธิ์เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ไว้ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (มาตรา 47-51) กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ แผนการศึกษาแห่งชาติ จึงกำหนดเป้าหมายที่เจาะจงถึงคุณภาพคนและคุณภาพสถานศึกษาว่า (1) ผู้เรียนต้องเป็นคนเก่งที่พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นคนดี และมีความสุข (2) ครูทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูทุกคนได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และ (4) สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพการศึกษา จะเห็นได้ว่า รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างมาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549) กระบวนการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย (1) การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา (2) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ (3) การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา (4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา (6) การประเมินคุณภาพการศึกษา (7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และ (8) การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ สิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จต้องมีกระบวนการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ ซึ่งหลักการนี้เป็นการ

บริหารคุณภาพครบวงจรของเดิมซึ่งเป็นวงจรที่เป็นระบบประกอบด้วยการวางแผน ลงมือทำ ตรวจสอบและปฏิบัติเพื่อแก้ไขหรือปรับปรุงมีการพัฒนาการจากการควบคุมคุณภาพเชิงสถิติโดยมีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง (สมชาย สังข์สี, 2552) ดังนั้น สถานศึกษาจึงจะพัฒนาไปแนวเดียวกัน ส่วนระดับคุณภาพการศึกษาอาจแตกต่างกันไปตามศักยภาพ แต่ปัจจุบันมีการกระจายอำนาจและกำหนดให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรเอง ให้คำนึงถึงความต้องการและปัญหาของชุมชนนั้น ๆ แนวทางการจัดการศึกษาจึงแตกต่างกันไป หากไม่กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนไว้ คุณภาพสถานศึกษาแต่ละแห่งก็จะเกิดความเหลื่อมล้ำกันมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีระบบประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาช่วยสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองและชุมชนว่าเมื่อส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาแห่งนั้นแล้วจะได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549)

ตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ที่คำนึงถึงหลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและการนำสู่การปฏิบัติได้จริง แผนพัฒนาสถานศึกษาที่ดี ประกอบด้วย (1) มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นอย่างเป็นระบบและมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาว (2) มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย การพัฒนาและความสำเร็จของการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องชัดเจนและเป็นรูปธรรม (3) กำหนดวิธีการดำเนินงานโดยอาศัยหลักวิชาการหรือผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การเสริมสร้างการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การ

พัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ (4) เสาะหาและประสานความสัมพันธ์กับแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการได้และระบุไว้ในแผนให้ชัดเจน (5) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนรวมทั้งผู้เรียน รับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (6) กำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคลากรภายในชุมชน เพื่อการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน (7) กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และ (8) มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและการนำผลไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ดำเนินงานโดยยึดหลักการ มีส่วนร่วมซึ่งสถานศึกษาบางแห่งมีคุณภาพทางการศึกษาสูง สืบเนื่องมาจากเป้าหมายการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาและสถานศึกษาบางแห่งมีผลการประเมินไม่เป็นที่น่าพอใจ พบปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 เพื่อทราบการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ของแต่ละโรงเรียน เพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะในการวางแผนควบคุมกำกับติดตามประเมินผล และพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานของผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้างานแผนงาน

วิธีการวิจัย

ประชากร คือ ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้างานแผนงาน ของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ปีการศึกษา 2556 จากโรงเรียนทั้งหมด 39 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 117 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้างานแผนงาน ของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ปีการศึกษา 2556 จากโรงเรียนทั้งหมด 36 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 108 คน ได้มาโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน จากนั้นกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในแต่ละโรงเรียน ผู้อำนวยการ 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน และหัวหน้างานแผนงาน 1 คน (1: 1: 1) แล้วใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้สหวิทยาเขตเป็นชั้น คำนวณหาจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ (1) ถามเกี่ยวกับสถานภาพ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบ (2) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา

สถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ใน 6 ด้าน 60 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .98

เก็บรวบรวมข้อมูล ช่วงเดือนธันวาคม 2556 ถึง เดือนมกราคม 2557 โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 36 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 ชุด รวมทั้งหมด 108 ชุด พร้อมกำหนดนัดหมายวันเวลาส่งแบบสอบถามคืน ภายใน 30 วัน รวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมดจำนวน 36 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100

วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ (1) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพในการทำงานตามตำแหน่งหน้าที่ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้างานแผนงาน โดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (3) วิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามสถานภาพ (ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้างานแผนงาน) โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ่ เปรียบเทียบการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามวุฒิการศึกษา (ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี) และ เปรียบเทียบการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 12 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน (น้อยกว่า 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป) โดยใช้การวิเคราะห์ t-test

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้าน คือด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านประเมินความเป็นจริงตามสภาพปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ด้านการติดตามและปรับปรุงแผนในการดำเนินงาน และด้านการประเมินผล ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีความเข้าใจในกระบวนการของการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา เกิดความตระหนัก เห็นความสำคัญ ความจำเป็น และมีความรับผิดชอบ อีกทั้งการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายจากหน่วยงานระดับสูงและมีการกำกับติดตามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และยังจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในงานด้านนี้อย่างต่อเนื่องประกอบกับการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2545) ระบุว่า การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา นำไปสู่แผนพัฒนาต้องได้แผนที่เป็นระบบพื้นฐานของสถานศึกษาประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นระบบที่สถานศึกษาร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับดูแลสนับสนุนส่งเสริมของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจบนพื้นฐานของหลักวิชา ข้อมูล

หลักฐาน ที่ตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดในมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการเปรียบเทียบ การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ตามสถานภาพ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานนั้น โดยรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในปัจจุบัน มีการกำหนดนโยบายจากหน่วยงานระดับสูงและมีการกำกับติดตามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานอกจากนี้ยังมีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในงานด้านนี้อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผลการดำเนินงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน การเปรียบเทียบตามสถานภาพ คือผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้างานแผนงาน มีความแตกต่างกัน โดยผู้อำนวยการมีผลการดำเนินงานมากกว่าหัวหน้าฝ่ายวิชาการและหัวหน้างานแผนงาน ซึ่งตรงตามมาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ การศึกษาที่มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549) และประกอบกับบุคลากรที่มาดำเนินงานในส่วนของหัวหน้าฝ่ายวิชาการและหัวหน้างานแผนงาน

ส่วนใหญ่เป็นครูปฏิบัติการสอน มีประสบการณ์ด้านบริหารน้อยจึงมีความคิดเห็นในด้านนี้น้อยกว่าผู้อำนวยการ

สรุป

การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 12 มีการดำเนินการในระดับมาก คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านประเมินความเป็นจริงตามสภาพปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ด้านการติดตามและปรับปรุงแผนในการดำเนินงาน และด้านการประเมินผล ผลการเปรียบเทียบการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ตามสถานภาพ คือ ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการและหัวหน้างานแผนงาน มีวุฒิการศึกษา คือ ระดับการศึกษาปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี และมีประสบการณ์การทำงานคือ กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีกับ 5 ปีขึ้นไป โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อมองในรายด้านนั้นจะเห็นว่าด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการประเมินความเป็นจริงตามสภาพปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต และด้านการวางแผนการปฏิบัติงานนั้นมีค่าเฉลี่ยที่ระดับสูงซึ่ง 3 ด้านนี้เป็นกระบวนการคิดและวางแผน ส่วนอีก 3 ด้าน คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ด้านการติดตามและ

ปรับปรุงแผน และด้านการประเมินผลนั้นยังอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเป็นกระบวนการปฏิบัติและตรวจสอบผลการปฏิบัติ ที่มีความสำคัญที่จะนำไปสู่เป้าหมายโรงเรียนจึงควรดำเนินการเน้นคุณภาพการศึกษาใน 3 ด้านดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 โรงเรียนและระดับเขตพื้นที่ ควรมีการวางแผนการนิเทศ กำกับติดตามและปรับปรุงการปฏิบัติงานเป็นระยะ ทั้งรายบุคคล ฝ่าย/งาน อย่างเป็นระบบ จัดให้มีการประชุมตามระยะเวลาที่กำหนด ตรวจสอบความก้าวหน้าของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานขั้นปฏิบัติการซึ่งทำให้สามารถหาจุดแข็งและจุดอ่อนของงาน มีการจำแนกแยกแยะระหว่างงานเร่งด่วนงานหลักและระดับความสำเร็จ มีการทบทวนความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติและตัวบ่งชี้ เชื่อมโยงการปฏิบัติการ ระบบการติดตามผลให้สำเร็จไปด้วยกัน โดยให้ผู้มีส่วนร่วมช่วยกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานมาพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาด้านการติดตามและปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาที่เน้นคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะแผนปฏิบัติการประจำปี
2. ควรมีการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา
3. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

(2549). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว.

ดำริ บุญชู. (2545). *การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ธรรมนูญโรงเรียน)*. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. (2549). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2554). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: แฮัส ออฟ เคอร์มิสท์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). *"2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน" แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

(2550). *แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เอกมณี มิร์ตนไพโร. (2554). *การดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1*. การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนครพนม.